

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paraclisi 100 lei pe an

SUMARUL

1. Școalele noastre	I. P. S. Patriarh Regent	5. Mișcarea Misionară	***
2. Catehism ortodox	Traduc. de Pr. St. Iliescu	6. Burse pentru streinătate	***
3. Legături bis. româno-bulgare	Traduc. I. Popescu Runcu	7. Parohii vacante	***
4. Serbarea dela Sem. Central	Protopop Moisiu	8. Daruri și mulțumiri	***

CE AȘTEPT DELA ȘCOALELE NOASTRE?

I. P. S. Patriarh Miron a scris în Cartea de aur a școlii normale „Regina Maria” din Ploești următoarele:

Scopul și întreg rostul școalelor dintr’o țară, se determină minunat în maxima latină:

„Non scholae, sed vitae discimus”.

„Nu învățăm pentru școală ci pentru viață”. Cu alte cuvinte: Nu umblăm la școală și nu învățăm, pentru ca să ne dee dascălii și profesorii note bune, premii, laude, cordoane, ci pentru ca — crescând mari și intrând în viața obștească — să folosim cunoștințele primite și asimilate spre binele nostru personal, spre binele familiei, al comunei în care trăim, al neamului din care facem parte și al țării, ai cărei cetățeni suntem.

Iară această viață are trebuințe foarte multiple, cari trebuiesc satisfăcute.

Unii: țărani, agricultorii, sunt chemați să lucreze pământul cât mai rațional, ca să producă bucate bune și multe, pentru hrana lor și a familiei, pentru ca să aibă de unde vinde celor ce au alte ocupațiuni și nu produc; împlinind alte trebuințe obștești; iară o parte cât de mare să o poată

vinde pentru export, aducând în țară bani avere străină, înmulțind astfel averea națională.

Alții trebuie să producă obiectele industriale, de care omul are lipsă: încălțăminte, haine, unelte de tot felul, vehicule, car, plug și altele cari se cumpără de la magazine sau se comandă de la meșteșugari și industriași.

Alții lucrează în Cancelarii, ca funcționari, ori conduc — cu agerimea minții și cu experiențele bogate ale vieții lor — destinele unor așezăminte sau chiar ale țării întregi.

Această multilateralitate a trebuințelor vieții n’o înțeleg foarte mulți români; școalele nu-i pregătesc îndeajuns pentru a înțelege rostul acestor trebuințe.

Din contră cei mai mulți români, cari au trecut peste pragul școlii, urmăresc un singur scop unilateral: Să se facă „Domni”; iar domnia o înțelege așa: Să trăiască din bugetul țării, să ajungă într’o Cancelarie, fie și numai cu atribuția de a o mătura.

Această tendință unilaterală a sporit la noi așa de mult pe cei „bugetivori” cari

numai consumă, încât dacă nu le punem stavilă atât lor, cât și celor puternici ai zilei, care îi plasează prin intervențiile lor interesate, mergem spre o plagă socială.

Tineretul nostru trebuie îndrumat spre munca producătoare; în deosebi spre școalele profesionale, de meserii, industriale, spre comerț — spre cariere producătoare, azi în mare parte în mâna străinilor, ai căror tributari devenim astfel în dauna dezvoltării normale a neamului.

Invățătorii și profesorii școalelor noastre

trebuie să cunoască această trebuință națională, prezentând elevilor în lumină favorabilă, atractivă, aceste cariere profesionale productive, ca să le îmbrățișeze cât mai mulți.

Altcum organismul neamului nostru va rămâne și pe viitor lipsit de unele din cele mai importante membre; adică ciunt.

Miron

Patriarh-Regent, fost dascăl primar

București 23 Iunie 1929.

CATEHISM ORTODOX CONTRA SECTANȚILOR

EDIȚIA SFÂNTULUI SINOD BULGAR.

de Bogoliubov-Kalnev

CAP. IX.

§ 1. Despre înlocuirea Sâmbetei și cinstitirea Duminicii.

Intrebare. De ce prăznesc creștinii Dumineca și nu Sâmbăta?

Răspuns. Prăznesc Dumineca și nu Sâmbăta sau vreo altă zi fiindcă tocmai în această zi «a înviat Hristos pentru îndreptarea noastră» (Rom. 4: 25), fiindcă, «dacă Hristos nu a înviat, deșartă este atunci predica noastră». (1. Cor. 15: 14); ar fi trebuit să stăm încă în păcatele noastre (stih 17) și în robia diavolului. În această zi însă, Hristos «a surpat pe cel ce are stăpânirea morții, adică pe Diavolul și a izbăvit pe acei pe cari frica morții îi ținea în robie toată viața» (Evr. 2: 14 — 15). Tocmai în această zi s'a săvârșit noua creațiune a omului fiindcă «cel ce este în Hristos; este făptură nouă» (2. Cor. 5: 17).

Fiind «mântuiți prin învierea lui Hristos» (1. Petru. 3: 21) prăznuim ziua mântuirii noastre, ziua bucuriei obștești (Mat. 28: 8 9. Ioan 16: 24; 20: 20; Luc. 24: 41).

Intrebare. Prăznuind Dumineca nu cumva se calcă porunca patra, ce hotărăște prăznuirea Sâmbetei?

Răspuns. Nici decum. Sâmbăta («odihnă») a fost, exclusiv, o sărbătoare națională, evreiască. Ea a fost hotărâtă pentru prima oară după ieșirea Ebreilor din Egipt în pustia Sin (Ieșire. 16: 23 — 26) cu scopul

ca poporul evreu — ce se deosebia prin necunoștință și uitare față de Dumnezeu — să-și aducă aminte de El în această zi și să-l mulțumească pentru eliberarea din robia Egiptului: «Păzește — spune Domnul prin Moisi, poporului evreu — ziua sâmbetelor, ca s'o sfințești pre ea, precum ți-au poruncit ție Domnul Dumnezeuul Tău!... Și-ți adu aminte, că rob ai fost în pământul Egiptului și te-au scos Domnul Dumnezeuul tău de acolo cu mână tare și cu braț înalt, pentru accia ți-au poruncit ție Domnul Dumnezeuul tău să păzești ziua sâmbetelor și să o sfințești pre ea!... (Deuter 5: 12 - 15).

Fiecare popor își are sărbătorile sale naționale. Noi Români, de pildă, avem 24 Ianuarie, 10 Mai etc. La Evrei, o atare sărbătoare națională, eră ziua 7-a din săptămână, în amintirea liberării lor din robia Egiptului. După cum sărbătorile naționale ale unui popor nu sunt obligatorii pentru celelalte popoare, tot asemenea și sâmbăta evreiască națională nu obligă la cinstitire pe celelalte popoare creștine fiindcă nici unul din ele nu a fost împreună cu Evreii în robia Egiptului și nici nu a fost liberat din această robie.

Intrebare. Au dreptate oare adventiștii — de Sâmbăta — când afirmă că Domnul, chiar în rai, a poruncit tuturor oamenilor să prăznuiască Sâmbăta: «...și s'a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrurile sale, ce a făcut; Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea

și o au sfințit pre ea; că întru aceea s'a odihnit de toate lucrurile sale, ce a început Dumnezeu a face. (Fac. 2: 2—3)?

Răspuns. În locul amintit din cartea Facerii nu există niciun cuvânt despre faptul că oamenii, încă din rai, au fost îndatorați să sărbătorească sâmbăta. Dumnezeu «a binecuvântat ziua a 7-a și a sfințit-o» nu în rai, ci în pustia Sin când — pentru prima dată — a poruncit Evreilor să o serbeze, lucru despre care ne vorbește sensul direct al cuvintelor din porunca privitoare la sâmbăta, dată pe muntele Sinai: «Adu-ți aminte de ziua sâmbetei, să o sfințești pre ea, fiindcă în șase zile a creiat Dumnezeu cerul și pământul, marea și tot ce locuiește în ele, iar în ziua a șaptea s'a odihnit, de aceea a binecuvântat Dumnezeu ziua sâmbetei și a sfințit-o». Când a «binecuvântat-o» și «a sfințit-o»? Înainte de darea legii pe muntele Sinai, — în pustia Sin (Eșire 16: 23—26).

În rai, toate zilele au fost pentru oameni, fericire și odată cu aceasta și zile de muncă — lucrarea și păzirea grădinei Edem (Fac. 2: 15). După căderea în păcat și izgonirea primilor oameni din rai, în semn de pedeapsă pentru păcat, aceștia au fost îndatorați să lucreze și să se hrănească, după cum stă scris: «întru necazuri, în toate zilele vieții» lor, așa dar și în ziua a șaptea a săptămânei.

Dela Adam și până la Moise, adică în răstimpul de 2500 ani nu a fost sâmbăta, zi de odihnă și sărbătoare. Din Biblie nu se vede că sfințiții strămoși: Noe, Avram, Isaac, Iacob și alții ar fi sărbătorit ziua a șaptea și aceasta tocmai din pricină că acest praznic a fost rânduit de Dumnezeu pentru Evrei după ieșirea din Egipt, după cum vorbește clar însuși proorocul Moisi: «Domnul Dumnezeuul nostru — zice el — a făcut cu noi legământ în Horiv; Nu cu părinții noștri a făcut Domnul legământul acesta, ci cu noi și noi suntem toți astăzi aici, vii. Față către față a vorbit Domnul către voi în munte din mijlocul focului... și a zis: «Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, cel ce te-am scos din pământul Egiptului, din casa robiei... Păzește ziua sâmbetelor ca s'o sfințești pre ea, precum ți-au poruncit ție Domnul Dumnezeuul tău. În șase zile vei lucra și vei face toate lucrurile tale, iar în ziua a șaptea este Sâmbăta Domnului

Dumnezeului tău să nu faci întru ea niciun lucru, tu și feciorul tău și fata ta și sluga ta... Și-ți *adu aminte* că rob ai fost în pământul Egiptului și te-au scos Domnul Dumnezeuul tău de acolo cu mână tare și cu braț înalt, *pentru aceea* ți-au poruncit ție Domnul Dumnezeuul tău să păzești ziua sâmbetelor și să o sfințești pre ea (Deuter 5: 2—4; 12—15; 6: 12).

Din acest loc scripturistic se vede clar, *când și de ce* a fost rânduită sâmbăta: a fost dată poporului evreu după ieșirea lui din Egipt, în amintirea liberării de sub robia egipteană.

Intrebare. Cuvântul „*amintește-ți*“, din porunca treea, nu arată că Sâmbăta a fost dată chiar în rai?

Răspuns. De vreme ce Moise vorbește dea dreptul și lămurit: „*Dumnezeu a făcut legământ cu noi pe Horiv*; nu cu părinții noștri a făcut Domnul legământul acesta, ci cu noi și noi suntem toți astăzi aici, vii“, este lucru vădit că vorba «amintește-ți se referă la Evreii contemporani lui Moise grăindu-le despre un fapt întâmplat nu de mult. Acest fapt era porunca dată Evreilor de a prăznui sâmbăta, dată înainte de legiuirea după muntele Sinai, adică în pustia Sin, în timpul hrănirii minunate a poporului Israel, cu mană (Ieșire 16 : 23—26). Repetând deci porunca privitoare la sâmbăta, dată mai înainte, Dumnezeu vorbește poporului Ebreu ca de un lucru cunoscut — „amintește-ți“.

Intrebare. Se găsesc oare mărturii — în Noul Testament și la părinții și scriitorii bisericii — despre faptul că legea Vechiului Testament privitoare la sâmbăta a fost dată de Moise și că înainte de Moise nu au fost sâmbete?

Răspuns. Se găsesc foarte multe mărturii. Deajuns e să amintim, cel puțin, câteva din ele.

Hristos, reamintind una din cele zece porunci — cea privitoare la cinstirea părinților, spune: *Moise a zis*: „cinstește pe tatăl tău și pe muma ta“ (Marc. 7: 10); când însă le amintește — Iudeilor, cari doreau să-L omoare — o altă poruncă, le spune: «*Oare nu va dat Moise legea?* Și nimeni dintre voi nu ține legea. De ce căutați să mă omorâți? (Ioan: 7—19). Cu aceste cuvinte, luate din cele zece porunci unde se afla și porunca privitoare la sâmbăta

bătă, Hristos spune că legea, adică cele zece porunci a fost dată de Moise, iar Moise nu a fost în rai.

Că sâmbăta nu a existat nici în rai și nici în vremea patriarhilor — ne-o spune — de pildă — următorii părinți și dascăli ai bisericii creștine dela început.

Iustin Filosoful, apărător învățat al bisericii, martirizat pentru Hristos în anul 165, amintind numele patriarhilor — Adam, Avel, Enoh, Lot și Melchisedec, spune: «cu toate acestea, toți acei bărbați drepti amintiți, deși nu au ținut Sâmbetele, au bineplăcut lui Dumnezeu» («Dialogul cu Trifon Iudeul» cap. 19). Iar în prima sa apologie, dată împăratului Antonin, în cap. 67, scrie: Aceeace din început nu a fost obligator, nici acum, în timpul lui Hristos, nu este obligator; dacă până la Avram nu era nevoie de tăere împrejur, iar până la Moise — de sâmbete, tot astfel și acum, când după voea lui Dumnezeu Tatăl s'a născut Hristos, fără păcat, din Sf. Fecioară, «nu este nevoie de acestea» (de tăere împrejur și sâmbete).

«Enoh și toți ceilalți cari nu au fost tăiați împrejur trupește și nici nu au păzit sâmbetele, nici alte ceremonii, nu au avut în vedere că Moise va prescrie atari ceremonii.

«Dacă nu a fost nevoie de tăere împrejur înainte de Avram, sau — de păzirea Sâmbetelor... înainte de Moise, cu atât mai mult nu este nevoie de ele acum».

Sf. Irineu, episcopul Lionului, martirizat pentru Hristos în anul 202, scrie: Avram a crezut în Dumnezeu fără tăere împrejur și fără sâmbătă». («Contra ereticilor» Cartea IV, cap. 30).

Tertulian, învățător renumit al bisericii († 220) vorbește: «Să ni se arate că Adam a ținut sâmbăta, sau că Enoh, aducând jertfe sfințite lui Dumnezeu, l-a bineplăcut prin păzirea sâmbetei, sau că Enoh, cel înălțat, a fost ținătorul sâmbetei («Contra Iudeilor» partea IV).

«Dumnezeu a făcut pe Adam netăiat împrejur și nepăzitor de sâmbătă». (Răspuns Iudeilor» cap. 2).

Eusebiu, episcop de Cezareea, tatăl istoriei bisericești, scrie în anul 324: «Aceia (patriarhii) nu au cinstit tăerea împrejur, nici nu au păzit sâmbăta, lucruri ce nu le facem nici noi». («Ist. bis. cart. I, cap. 4).

Din mărturiile citate, ale părinților și învățătorilor bisericești ai primelor veacuri,

ca și din Biblie, vedem, că în Vechiul Testament până la Moise nu au existat nici prescripțiuni, nici exemple pentru prăznuirea sâmbetei.

Intrebare. Adventiștii spun că sâmbăta este obligatoare pentru toți Creștinii fiindcă despre ea se vorbește, că este o rânduală «vecinică» (Eșire 31: 16, 17). Este aceasta adevărat?

Răspuns. Nu! Nu este adevărat. Cuvintele: «totdeauna», «în veci», vecinic», în Sf. Scriptură a V. Testament nu însemnează timp nesfârșit, ci arată, în general, numai un timp prelungit. Cât privește legea veche și sâmbăta, cuvântul «vecinic» arată numai timpul până la venirea lui Hristos, când întreaga lege veche cu ale sale: tăeri împrejur, praznice, sâmbete și diferite ceremonii a fost înlocuită cu învățătura lui Hristos. Așa de pildă despre robul — ce ar fi dorit să rămână întotdeauna lângă stăpânul său, când după șase ani avea dreptul «să-și dobândească libertatea, fără plată» (Ieș. 21: 2), — se spune că unui atare rob, stăpânul e dator să-l aducă la ușă pe prag, să-i străpungă urechea cu sula «și el (robul) îi va sluji lui (stăpânului) în veci» (stih 6). Despre tăerea împrejur, rânduală mai veche decât sâmbăta, deoarece a fost dată chiar dela Avram se spune: Și va fi legătura mea preste trupul vostru întru legătură veșnică» (Fac. 17: 13). Despre sărbătoarea Paștelor, rânduită deasemenea înainte de sâmbătă încă în Egipt, se spune că va fi «rânduală vecinică» (Eșire 12: 14 și 17). Cu toate acestea înșiși adventiștii dimpreună cu ceilalți sâmbetiști nici nu se tae împrejur, nici nu țin Paștile jidovesc cu azimă și cu ierburi amare deoarece recunosc că toate aceste rândueli au fost hotărâte pentru poporul Ebreu numai «până la vremea îndreptărei» (Evrei 9: 10), adică până la timpul venirii lui Mesia Hristos, — care va nimici vrajba, în timpul său, legea poruncilor și învățăturilor ei... («Efes. 2: 15). În acest sens e numită și sâmbăta» vecinică», adică Evreii sunt datori să o păstreze numai până la venirea lui Hristos fiindcă «cine este în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată: s'au făcut noi» (2 Cor. 5: 17); așa dar este nouă și ziua odihnei — ziua învierii, Dumineca.

Intrebare. Cuvintele: »pentru poporul lui Dumnezeu rămâne încă timp de odihnă»

(Evr. 4: 9) nu ne arată oare că sâmbăta este obligatorie pentru creștini?

Răspuns. Nu! Ele însemnează cu totul altceva. «Poporul lui Dumnezeu» sunt evreii, iar «timp de odihnă» — creștinismul. În capitoul patru din epistola către Evrei se vorbește despre 3 feluri de odihnă: *prima odihnă* este odihna Dumnezeiască despre care s'a zis: «și s'a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale» (stih 4); *a doua odihnă* — este «pământul făgăduinței» — făgăduită de Dumnezeu evreilor, pământ în care, din pricină că au murmurat în pustie și s'au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu — nu au intrat acei cărora li se făgăduise (stih 5—6); din această pricină Dumnezeu — prin proorocul David a prezis o *a treia odihnă*: «acum, când auziți glasul Lui (al lui Hristos), nu învățoași inimile voastre. Căci dacă Iisus (Navi) i-ar fi dus la odihnă (pe evrei în pământul făgăduinței), n'ar mai fi vorbit, după acestea, de altă zi. Așa dar pentru poporul lui Dumnezeu rămâne încă timp de odihnă (stih 9), pentru că cine a intrat în odihna lui Dumnezeu (adecă cel ce a crezut în Hristos) s'a odihnit și el de lucrurile lui, precum Dumnezeu de ale Sale», (stih 10). Spre această odihnă ne chiamă Hristos pe toți: «Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul meu asupra voastră și învățați-vă de la mine, că sânt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre» (Mat. 11: 28—29).

În chipul acesta se vede clar, că prin cuvintele «timp de odihnă» nu trebuie să se înțeleagă ziua a șaptea din săptămână — fiindcă sâmbăta nu este numită cu acest cuvânt nicăieri în sf. Scriptură — ci credința în Hristos către care chiamă Ap. Pavel pe Evreii necredincioși: «Să ne sârguim, dar, ca să intrăm în acea odihnă, ca nimeni să nu cază în aceeași pildă a neascultării» (stih 11). Despre această liniște sau «timp de odihnă» a prezis și proorocul Isaia, vorbind: «Și va fi în ziua aceea rădăcina lui Iesse, cel ce se va scula să stăpânească neamurile; spre dânsul neamurile vor nădăjdi și va fi odihna lui, cinstea» (Is. 11: 10).

Întrebare. Cum că creștinii sunt obligați să prăznuiască sâmbăta, nu vorbesc oare cuvintele următoare ale proorocului Isaia: «Căci după cum cerul nou și pământul nou pe cari eu le voi face, rămân înaintea mea,

zice Domnul, așa va sta sâmbăta voastră și numele vostru. Și va fi din lună în lună și din sâmbătă în sâmbătă, veni-va tot trupul de se va închina înaintea mea, în Ierusalim, zice Domnul» (Is. 66: 12—23)?

Răspuns. Nici de cum! Proorocii: Osia — și voi întoarce toate veselile ei, praznicile ei și lunile nouă ale ei, și sâmbetele și toate sărbătorile ei (2: 11), Ieremia 31: 31—33), Zaharia (3: 8—9) și chiar Isaia 42: 1—6) au prezis înlocuirea legii Vechiului Testament și a sâmbetei. Este lucru vădit că aci proorocul Isaia, vorbind despre timpurile noi, despre «un nou cer și un nou pământ» despre «o nouă sâmbăta și un nou nume» pentru Izrael (numele de «creștin» Fapt. 11: 26) vorbește și despre o nouă sâmbăta, adecă despre Dumineca creștină, ziua învierii. Isaia nu poate să se contrazică singur și nici pe ceilalți prooroci — «pentru că niciodată proorocia nu s'a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit purtați fiind de Duhul Sfânt» (2 Petru 1: 21).

Întrebare. Unii sâmbetisti, întemeindu-se tot pe acest citat din Isaia spune că sâmbăta va fi prăznuită și în cerul cel nou, adecă în împărăția cerurilor. Spun ei adevărul?

Răspuns. Nu este adevărat. În viața viitoare nu va fi: nu numai sâmbăta dar nici-o deosebire de zile. Acolo va fi o zi vecinică, neîntreruptă, ziua bucuriei și fericirii cu Domnul: «și cetatea (cerească) nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să o lumineze, căci mărirea lui Dumnezeu a luminat-o și făclia ei este mielul... Porțile ei nu se vor mai închide în fiecare zi, căci noapte nu va mai fi acolo» (Apoc. 21: 23—25).

Dacă în cer nu va mai fi noapte, nu va mai fi nici schimbarea zilelor, nici deosebirea de zile, așa dar nici sâmbăta.

Întrebare. Iisus Hristos zicând ucenicilor săi: «Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna sau în zi de sâmbătă» (Mat. 24: 20) — nu cumva a poruncit, că sâmbăta nu trebuie călcată nici chiar când viața este în pericol?

Răspuns. Nu! Cuvântul lui Hristos se referă nu la prăznuirea sâmbetei, ci la apropiata dărâmare a Ierusalimului. Prin cuvintele citate Iisus previne pe ucenicii săi — dintre cari mulți au supraviețuit această dărâmare

înfricoșată — să nu se întâmple aceasta, iarna când ar fi fost periculos pentru ei să fugă din cauza frigului și drumului rău, sau sâmbăta — din pricină că li s'ar fi îngreuiat tuga din oraș căci în această zi toate porțile orașului erau încuiate (Neem. 13: 16 — 17) și eră oprită purtarea de poveri prin poartă (Ierem. 17: 21—22).

Dacă cuvintele citate rostite de Hristos le tălmăcim după obiceiul sectant, trebuie să se serbeze și «iarna» deoarece cuvântul «rugați-vă» (sau păziți-vă) se referă deopotrivă și la sâmbătă și la iarnă.

Intrebare. Dacă sâmbăta este înlocuită în Noul Testament, atunci de ce Hristos a păzit sâmbăta; de ce femeile mironosițe — cu toate că își pregătiseră arome pentru ungere încă de Vineri — s'au odihnit sâmbăta potrivit poruncei și abia «în cea dintâi zi a săptămânii, foarte de dimineață, au venit le mormânt, aducând miresmele ce pregătiseră» (Luca 23: 56 și 24: 1) și, în cele din urmă, de ce Apostolii au mers în sinagoge în zile de sâmbătă spre a învăța poporul (Fapt. 17: 2; 16: 13 și 18: 1—4)?

Răspuns. Și Hristos, și Apostolii și femeile mironosițe — fiind Iudei au fost îndatorați să serbeze sâmbăta până în momentul înlocuirii ei cu ziua învierii. Se înțelege că acest lucru nu s'a putut întâmpla înainte de învierea lui Hristos deoarece sâmbăta, dimpreună cu legea Vechiului Testament, a fost nimicită de Hristos tocmai pe cruce (Efes. 2: 16). Dumineca, ziua odihnei celei nouă a luat ființă odată cu învierea lui Hristos din morți. Din această pricină și femeile mironosițe erau datorare să stea acasă în ultima sâmbătă din Vechiul Testament «să se odihnească potrivit legii»; dar, odată cu învierea lui Hristos, sâmbăta a căzut pentru totdeauna fără ca să se mai întoarcă.

Ar fi lucru necugetat să se ceară dela Apostoli și mironosițe să serbeze ziua învierii atunci când Hristos încă nu înviase. Chiar când au auzit de învierea lui, în primul moment «erau în mare nedomirire» (Luca 24: 4). Cum puteau ei să prăznuiască prima zi a învierii, când la vestirea femeilor mironosițe despre învierea lui Hristos: «cuvintele femeilor arătau în fața lor ca un basmu și n'au dat femeilor nici-o crezare» (Luca 24: 4, 9—11); «când n'au crezut și

s'au mirat» de învierea lui Hristos chiar când Inviatul însuși li s'a arătat (stih 41)? Prăznuirea zilei învierii a putut să înceapă nu înainte de a doua zi a învierii când Apostolii și ceilalți au crezut în învierea lui Hristos.

Apostolii au mers în zile de sâmbătă în sinagoge, nu pentru rugăciune — rugăciunea și-o făceau în adunări deosebite de ale Iudeilor, în case anumite «încăperi de sus» (Fapt. 1: 13 — 14; 20: 7 — 8) — zic, nu pentru rugăciune, ci pentru predică (Fapt. 13: 14—16, 42; 16: 13). Iudeii cari au răstignit pe Hristos nu ar fi îngăduit Apostolilor să se roage sâmbetele în sinagoge lor — lui Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu, fiindcă «ce parte are un credincios cu un necredincios» (2 Cor. 6: 15); pentru iudei chiar simpla predicare despre Hristos cel răstignit era «sminteală» (1 Cor. 1: 23), de aceea ei nu numai că nu îngăduiau Apostolilor să se roage lui Hristos în sinagoge lor, dar chiar «stăteau împotriva și huleau» (Fapt. 18: 6), «au ridicat prigoană asupra lui Pavel și a lui Barnaba și i-au scos din hotarele lor» (Fapt. 13: 50 — 51); tot așa Iudeii din Asia, văzând pe Pavel în templu, au întărat tot norodul și au pus mâna pe el... și dorea să-l omoare» (Fapt. 21: 27—31). Apostolii au mers în sinagoge pentru predicare, cu prețul vieții lor. Au mers sâmbăta dintr'o pricină destul de lămurită: în această zi se adunau în temple. Apostolii găseau aci ascultători adunați, fapt multumită căruia nu eră nevoie să-i cheme sau să meargă pentru predicare pe la casele lor.

Traducere de Pr. ST. ILIESCU
Misionar

Săptămâna de retragere

E cel mai bun prilej pentru recreațiune duhovnicească, pe care într'alt chip n'o poate avea astăzi un preot

Organizarea ei e studiată, în cele mai mici amănunte, din toate punctele de vedere, ca să corespundă înaltului scop pentru care a fost creiată.

Inscrierile se fac în ordinea primirii cererilor și până la numărul de 40 preoți. Cererile se adresează Sfintei Arhiepiscopii până la data de 20 August a. c.

Relațiunile dintre biserica bulgară și celelalte biserici ortodoxe după declararea schismei

Iv. Senezarov

BISERICA ROMÂNĂ

Biserica română par'că ar fi fost o spectatoare care n'a luat parte la cearta bisericească greco-bulgară. Patriarhia C-tinopolitană, precum și arhieriei bulgari, și-au trimis epistolele lor circulare și către mitropolitul din București (Ungro-Vlahia) Nifon, dar aceasta n'a răspuns nici epistolelor patriarhale, lucru pe care nu l'au făcut celelalte biserici locale ¹⁾.

Această tăcere — de bună seamă — s'a datorit faptului că biserica română, deși se declarase autonomă îndată după unirea celor două principate: Muntenia și Moldova, prin decretul de la 1864 ²⁾, a fost recunoscută ca autocefală de către patriarhia din C-tinopole — abia la 1885 ³⁾ așa că până atunci mitropolitul din București se găsea — deși nominal — sub înalta autoritate a patriarhului constantinopolitan ⁴⁾. În această situație, primatul român trebuia, ca din îndatorire oficială, să susțină patriarhia din Constantinopol dar, din pricină că românii — ca și bulgarii — se luptau pentru câștigarea autocefaliei chiar dacă el înclina să se pronunțe în favoarea bulgarilor, nu putea face această intervenție fiindcă ar fi fost vătămătoare cauzei române. Din această pricină mitropolitul primat român a găsit că este mai bine să tacă ⁵⁾.

În mod neoficial însă el a recunoscut de curând creata biserică bulgară. Aceasta se poate vedea din faptul că preoții numiți de Sf. Sinod bulgar la biserica bulgară din București — ieromonahul Teofil (1869 — 70) și ieromonahul Gherasim (1871 — 1883) au primit cărți canonice de la autoritățile superioare ale Bisericii române, pe baza actelor lor de hirotonie ⁶⁾.

De asemenea și după schismă, Biserica română a recunoscut lucrările tainice ale ierarhiei bulgare.

După luarea Dobrogei de către armatele ro-

mâne în anul 1878, aceeași Biserică Română nu a ridicat nici o obiecțiune asupra schismei bulgare atunci când clerul exarhal, din această regiune, a trecut sub autoritatea sa. În adevăr, românii, imediat după ocuparea Dobrogei, n'au permis mitropoliților Simeon din Varna și Grigore din Rusciuk să viziteze părțile din eparhiile lor cari cădeau pe teritoriul român. De aceea, exarhul Iosif, în urma cererii comisarului imperial rus, prințul Dondukov-Korsakov, a scris celor doi mitropoliți să trimită imediat un protest formal contra încălcării drepturilor lor chiriarhale în Dobrogea și să vorbească despre aceasta lui Marin Drinov.

În Mangalia autoritățile române au ordonat preoților bulgari să pomenească la serviciu numele episcopului Dunărei-de-Jos Melchisedec, în locul numelui mitropolitului din Varna-Simeon. Totuși, în județul Tulcea, preoții bulgari au continuat, un anumit timp, să pomenească numele mitropolitului de Durostor Grigore, iar vicarii acestuia (protoereii) aveau corespondență cu dânsul. Ei au cerut acestui chiriarh chiar instrucții dacă trebuie să îndeplinească ordinul autorităților române de a ține registre de nașteri și cununii. La aceasta, exarhul Iosif a invitat pe mitropolitul Grigore să le recomande respectarea legii.

După ce vicarul mitropolitului de Durostor din Tulcea-episcopul Climent (mai târziu mitropolit de Târnovo) a părăsit România în urma propunerii guvernului acestei țări, Dobrogea românească a fost supusă bisericește episcopului din Galați (Dunărea-de-Jos). Acest act, ca și alipirea eparhiei de Niș și Pirot la biserica sârbească, arhieriei din principatul bulgar nu l'au socotit ilegal în esența lui. De aceea nici n'au înaintat protestul către comisarul imperial rus, cum îi invitasă de la Plovdiv să facă, exarhul Iosif, ci dincontră, adunați la Veliko Târnovo ca membrii ai Soborului Național, au hotărât că biserica bulgară nu poate avea nici o relație oficială cu bulgarii dobrogenii și sârbi, ei fiind cuprinși în teritoriul unor țări cu aceeași credință. În urma acestei hotărâri exarhul Iosif a lăsat guvernului principatului grija de a re-

1) Dr. Hr. Stambolski. op. cit. T. II. pag. 147

2) Ibid. pag. 204

3) N. Dobrescu Ist. Bis. Române. Ed. II. Buc. pag. 192 și 272 — 275

4) Conpară Golubinski, „Privire generală asupra istoriei bis. ortodoxe” pag. 367.

5) Dr. Stambolski nu se îndoește, că românii n'au răspuns epistolelor patriarhale, fiindcă doreau să scape treptat, treptat de influența patriarhiei de Constantinopol (op. cit. T. II, pag. 138).

6) Târcoveni Vestnic (Vestitorul bisericesc) anul 1904, No 20 — 21 pag. 242.

zolvă problema episcopului bulgar din Dobrogea, problemă pe care au pus-o câțiva oameni mai de seamă bulgari.

După anexarea Dobrogei, biserica română a continuat să nu intre în legături oficiale cu biserica bulgară, dar, ca și mai înainte i-a recunoscut lucrările sale sfinte. De exemplu, arhmandritul Roman (1883-1903), superiorul bisericii bulgare din București numit de Sf. Sinod bulgar, a fost recunoscut ca atare de autoritățile bisericești române. Episcopul de Galați a privit la preotul bulgar numit la biserica de acolo ca la un cleric al său, iar de la candidații pentru aceasta biserică a cerut ca de la orice cleric din altă eparhie, o adeverință din partea autorităților bulgare, că are dreptul să treacă în altă eparhie, că nu a fost oprit canonic și n'a fost condamnat de autoritățile bisericești, precum și declarație scrisă că va îndeplini toate hotărârile arhierului local. Sf. Sinod român a permis ca biserica bulgară din București să depindă din punct de vedere spiritual (numiri, concedieri, procurare de mîr, etc.) direct de Sf. Sinod bulgar, numai cu obligația ca preotul să pomenească și numele mitropolitului de București. Dacă el ar fi considerat shismatic clerul bulgar, n'ar fi vrut să întrețină o astfel de legătură canonică. Despre aceasta vorbește și faptul că în Macedonia (Ohrida, Crușova) existau comunități române supuse exarhiei bulgare. Propaganda română i-ar fi împins să renunțe la exarhie, dacă biserica română ar fi socotit-o de shismatică. În atare caz, acei români s'ar fi îndepărtat chiar și fără sfurtări de Exarhie, pentru că erau naționaliști, contrariu românilor-patriarhiști cari erau grecomani.

Se vede că din pricina bunelor intenții ale bisericii române față de cea bulgară, Sf. Sinod bulgar a primit în 1886 propunerea guvernului de a saluta pe noul mitropolit primat al României.¹⁾ Fără îndoială că numai din bunăvoință față de biserica bulgară, episcopul Nifon, vicarul mitropolitului de București, a dăruit în anul 1903 Sf. Sinod bulgar — prin superiorul bisericii noastre din București, arhmandritul Roman, — 11 exemplare din lucrarea sa „Psaltichia” care conținea lucrări originare ale cântăreților bulgari, cu rugămintea de a da câte un exemplar fiecărei mitropolii din Bulgaria. Sf. Sinod a mulțumit episcopului Nifon pentru acest dar și a dispus ca dorința să-i fie împlinită.

O slabă umbră a trecut poate peste aceste prietenești — deși ascunse — legături dintre biserica română și cea bulgară în anul 1905 pe chestia bisericii românești din Turtucaia. Până la conflictul dintre România și Bulgaria în 1900 din pricina asasinării lui Mihăileanu, românii și bulgarii din Turtucaia au trăit în bună înțelegere. În biserica „Sf. Kiril și Metodie” în strana dreaptă se cânta slavonește; iar în cea stîngă românește. Din cauza conflictului amintit, însă, s'a interzis cântarea în românește. După câțiva ani, românii din Turtucaia, sub influența guvernului român, au cerut să se revină la vechea ordine în biserică, adică să se cânte și în românește, sau să li se permită să-și construiască biserica aparte pe locul cumpărat cu banii guvernului (3.000 leva,) loc cu o suprafață de 120 m. p. situat în centrul orașului lângă biserica Sf. Kiril și Metodie. Prin hotărârea din luna Iulie 1904 consiliul eparhial din Rusciuk a permis să se cânte și în românește în sus amintita biserică, dar din pricina persecuțiilor din Dobrogea, bulgarii din Turtucaia n'au permis să se aducă la îndeplinire nici una nici cealaltă cerere¹⁾.

Ei au trimis o petiție colectivă Sf. Sinod, cerând să nu se permită construirea bisericii românești în orșul lor, pentru că acest lucru se cerea de către propagandiștii români nu de populația română din Turtucaia, care se temea ca nu cumva acest act să creleze antagonism între români și bulgari, cari până atunci au trăit în pace, ba se și înrudeau. Sf. Sinod n'a permis construcția bisericii, dar a revenit la vechea ordine, crezând că prin aceasta se va putea păstra unitatea comunității ortodoxe din Turtucaia, în timp ce prin construirea altei biserici, ea se va sfărâma. Sinodul n'a revenit asupra acestei hotărâri nici în urma petiției adresată de 5 români din Turtucaia la 6 Mai 1906 — prin care cereau să li se permită să aibă biserica lor.

În anul 1906 fabrica de hîrtie Mavrodinov a cumpărat locul în care se proiectase construirea bisericii române, totuși naționalității n'au încetat de a ridica mereu această chestiune. La 7 Aprilie 1910 Ministerul de externe a făcut cunoscut celui de Interne că nu le poate aproba cererea, ci numai trebuie să se revină la vechea ordine, adică să se cânte în amîndouă limbile.

Nu se știe cum a privit Sf. Sinod român hotărârea aceasta a Sf. Sinod bulgar, dar, după toate probabilitățile, el a socotit că populația

1) Exarhul Iosif și-a dat consimțămîntul ca Biserica bulgară să salute pe noul primat român, numai dacă n'ar fi rusofob, pentru a nu fi socotit acest salut drept o manifestație anti-rusă.

2) Cu raportul din 9/XI 905 către Ministerul de Externe, Sf. Sinod bulgar roagă guvernul să nu permită construirea unei biserici separate românești în Turtucaia.

română din Turtucaia, făcând parte din biserica bulgară, nu trebuie să se împotrivescă hotărârilor autorității bisericești bulgare. Acest lucru poate fi crezut, având în vedere și faptul că, deși guvernul bulgar permisesese să se construiască biserica română din Sofia, ¹⁾ în toamna anului 1912, Ministrul plenipotențiar al României a rugat pe ministrul nostru de externe — Iv. Evst. Gheșov, să răspundă în scris dacă și Sf. Sinod bulgar a dat autorizație pentru construirea acestei biserici.

Desigur, Ministrul plenipotențiar român trebuie să fi făcut acest lucru în urma cererii Sf. Sinod român, care, recunoscând autoritatea canonică a ierarhiei bulgare, a dorit ca problema relativă la biserica română din Sofia să se rezolve conform cerințelor canoanelor.

Această părere despre biserica bulgară a manifestat-o la Sf. Sinod român în 1923 prin hotărârea sa de a intra în *relațiuni oficiale* cu ea, la sfințirea bisericii române din Sofia. *Cu adresa Nr. 444 din 12/XII-923, Mitropolitul Primat Miron* a făcut cunoscut Sf. Sinod bulgar că Sf. Sinod român, de acord cu guvernul, a hotărât *să fie sfințită biserica din Sofia de către delegatul său episcopul de Hotin Visarion Puiu* și l'a rugat să împuternicească pe cineva din înaltul cler bulgar să ia parte la această sfințire. *Adresa Mitropolitului Miron e plină de iubire față de poporul bulgar*, pe care îl numește *poporului bulgar creștin ortodox* „pravoslaven hristianski” și de înaltă stimă față de Sf. Sinod. El socotește pe vice-președinte ca pe un egal șef bisericesc autocefal ²⁾ și îl îmbrățișează *frățeste*.

La 19/XII, același an, (Sf. Nicolae) s'a săvârșit sărbătorește sfințirea bisericii și liturghia de către Ștefan mitropolitul din Sofia, împuternicitul Sf. Sinod bulgar și episcopul de Hotin Visarion în conslujire cu clerul român și bulgar, cântându-se atât românește cât și bulgărește. În discursurile ținute după sfințire, Mitropolitul Ștefan și episcopul Visarion au subliniat că bisericiile română și bulgară intră din nou în legătură canonică ³⁾. De asemenea și în discursurile ținute la banchetul dat de Mitropolitul Ștefan în cinstea delegaților români, s'a scos în evidență apropierea spirituală dintre cele două țări orto-

doxe ¹⁾. De asemenea și Sf. Sinod bulgar prin adresa sa Nr. 7941 din 28 Decembrie 1923 către Mitropolitul Primat român, a subliniat că acest act este reînnoirea uniunii dintre bisericiile română și bulgară.

Neconsiderând de fapt schisma asupra bisericii bulgare, Mitropolitul român, Miron a îmbrățișat ideea ridicării sale formale. Cu ocazia soborului ecumenic proiectat de către Patriarhia din Constantinopol prin anul 1925, I. P. S. Sa a intrat în legături prin scris cu Sf. Sinod bulgar. Cu adresa Nr. 30 din 16/I-925, îi trimite împreună cu explicațiile necesare o copie după răspunsul Sf. Sinod român către Patriarhul din Constantinopol relativ la ordinea de zi a soborului ecumenic presupunând că și Sf. Sinod bulgar ar fi primit adresă din partea aceleiași ierarh, relativ la sobor.

La 28 Martie același an Sf. Sinod bulgar îi mulțumește călduros pentru deosebita atenție și frățească Sa dragoste și face cunoscut că principal își însușește punctul de vedere al Sf. Sinod român asupra programului sinodului ecumenic, anume de a nu discuta chestiuni dogmatice. În același timp, exprimându-și durerea că Patriarhia de Constantinopol nu i-a trimis ordinea de zi a sinodului, îl roagă pe Mitropolitul Miron să intervină ca și biserica bulgară să fie invitată să ia parte la proiectatul sinod ecumenic ¹⁾.

În urma acestei rugămînți, Patriarhul român Miron se adresează în scris cu cei mai călduroși termeni (adresa Nr. 190 din 10 Mai același an) către patriarhul de Constantinopol, rugându-l să invite și „biserica-soră bulgară” să ia parte la sinodul ecumenic și în numele unității bisericii ortodoxe care trebuie să apară în întregime la acest sinod, să înlăture răceala dintre biserica Constantinopolitană și „biserica ortodoxă din regatul bulgar”. Incercările și ispitele — încredințază Patriarhul Miron — prin care a trecut acest membru al adevăratei biserici a lui Hristos ²⁾ precum și faptul că încă șade tare pe temelii ortodoxă, arată cât de mult se consideră trup din adevăratul trup mistic al lui Hristos. „Toți cunoaștem cu ce curaj această soră mai mică s'a împotrivit chiar și celor mai amenitoare ispite ce căutau să pescuiască în apă tulbure precum și sforțările de a fi despărțită de temeliiile tradițiilor ortodoxe”.

Patriarhul Miron crede că această împotrivire «a sfintei și ortodoxei biserici bulgare» va fi sporită dacă Patriarhia de Constantinopol o va socoti între „bunele și iubitele fice și surori”.

1) România a ridicat chestiunea bisericii române din Sofia încă din anul 1904. (Vezi adresa ministrului de externe de atunci — Răco Petrov — din 19 Iulie 1904 către Sf. Sinod bulgar).

2) Ii spune „Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Primat al Bulgariei”.

3) Vezi „Naroden Straj”, anul 1924, cartea 19, pag. 15-16

1) Idem, pag. 16.

Este dureros și înjositor pentru noi ortodocși, închee Patriarhul Miron, să vedem cum vin „ereticii” în casa noastră și se încearcă să facă pace și unire“.

Adresa a fost dusă Patriarhului de C-nopole de un trimis special, profesorul Demetrescu „mare nomofilax” al Patriarhiei din C-nopole, care a fost însărcinat să aducă la cunoștință și verbal dorința bisericii române de a fi ridicată shisma. În răspunsul Său Nr. 252 din 1 Iunie 1925 către Sf. Sinod bulgar, trimițându-i o copie după cererea adresată Patriarhului de C-nopole, Patriarhul Miron îl încredințează, că problema shismeii îi muncește de multă vreme sufletul. Neînțelegerea dintre Patriarhia de Constantinopole și biserica ortodoxă bulgară este, după dânsul „un bol dureros în unitatea ortodoxiei”. Pasul făcut de biserica bulgară, pentru a ieși din această situație, îl face să devină susținătorul ei fără nici o rezervă și cu mare plăcere.

În această adresă Patriarhul român a dat curs liber dragostei sale față de biserica bulgară. Ea este plină de amabilități față de vice-președintele Sf. Sinod bulgar: „Prea iubite al Nostru frate întru Hristos, primește frățestile Noastre îmbrățișeri”; de asemenea îl roagă să-L pomenască neconținut în rugăciunile sale, iar biserica bulgară este sfântă.

Patriarhul Miron a făcut cunoscut și în mod public că shisma asupra bisericii bulgare este un act *nedrept*. Corespondentului din București al ziarului grecesc „Elevteron Vima” Patriarhul Miron i-a spus: „Este adevărat că am cerut și am insistat ca biserica bulgară să fie invitată la sinodul ecumenic. Shisma a fost declarată nu din motive religioase și n’a fost recunoscută de celelalte biserici. Nici noi nu o recunoaștem, pentru că n’a fost declarată de un sinod ecumenic. Acum am făcut demersuri pentru ridicarea ei întrucât motivele speciale din pricina cărora a fost declarată shisma în secolul trecut nu mai există. Nu vedem motivele pe care le-ar putea invoca Patriarhia de C-nopole pentru a ține încă o hotărâre care azi este un anahronism și este contra spiritului creștin și al secolului în care trăim. Înainte vreme biserica din C-nopole făcea uz exagerat cu sancțiunile religioase, mai ales cu anatema, fie din motive politice fie din pricina teroarei sultanilor.

Astăzi o atare asprime nu se mai poate permite. În împrejurările actuale shisma ar însemna *lipsă de seriozitate și atingerea demnității în general a tuturor bisericilor*. Presupun, ba chiar cred, că ea va fi ridicată în cel mai scurt timp

și că la sinodul de la Sf. Munte va fi invitată și biserica bulgară”).

Considerând biserica bulgară cu adevărat ortodoxă, Patriarhul Miron a notificat Sf. Sinod bulgar, precum și tuturor celorlalte biserici ortodoxe, înălțarea Sa la rangul de Patriarh²⁾ cu epistola din 19 Martie 1925, plină de frățească dragoste față de ierarhii bulgari, exprimându-se clar că prețuește recunoașterea din partea lor a noului său titlu, la fel cu recunoașterea făcută de orice altă biserică ortodoxă. Exprimându-și către Vice-președintele Sf. Sinod bulgar — „iubitul frate întru Hristos” — „adâncile și smeritele sale închinăciuni”, Patriarhul Miron îl cere binecuvântarea din care să poată trage „putere nouă” întru îndeplinirea „misiunii” Sale — „de a lucra atât pentru biserica română cât și pentru înaintarea și întărirea ortodoxiei în lume”, încredințându-l că noul său rang întru nimic nu va schimba relațiunile de până acum dintre biserica română și celelalte biserici ortodoxe.

În dorința Sa de a strânge și mai mult legăturile create între biserica română și cea Bulgară și prin aceasta de a introduce pe aceasta din urmă în viața obștească a bisericii ortodoxe, Patriarhul Miron, prin adresa Nr. 416 din 6 Octombrie 1925, face cunoscut Sf. Sinod bulgar ca în luna Noembrie același an va avea loc întronarea sa în scaunul patriarhal, încredințându-l că Sf. Sinod român „se va simți foarte fericit” dacă Vice-președintele Sf. Sinod bulgar va lua parte la această sărbătoare. În curând (prin legația română din Sofia)³⁾ El trimite Sf. Sinod bulgar, precum și șefilor celorlalte biserici ortodoxe, invitație formală (în limba franceză) pentru a lua parte la întronarea Sa care avea loc la 1 Noembrie același an. În adresă se subliniază că prezența „președintelui” Sf. Sinod bulgar pe de o parte va fi o mare cinste pentru dânsul, iar pe de alta va întări dragostea și stima pe care poporul și biserica română o au față de șeful bisericii bulgare, pe care Dânsul îl socotește „conslujitor,” și îl îmbrățișează „cu mare bucurie” „frățeste”.

Relațiunile oficiale ale Patriarhului român, precum și ale Mitropolitului Antonie, președintele Sf. Sinod rus din afară de granițele Rusiei actuale — cu Sf. Sinod bulgar au fost socotite de acesta din urma ca un fapt de seamă în istoria

1) Publicat în Elevteron Vima din 24/II-1926.

2) Mitropolitul Primat român a fost înălțat la rangul de patriarh la 4/II-1925 de Sf. Sinod român, la 12/II de senat, la 17/II de cameră.

3) Adresa către Sf. Sinod bulgar e din 16/X-1925.

bisericii bulgare și cu circulara Nr. 2027 din 31 Martie 1925, face cunoscut aceasta arhieriei eparhiale, iar mai târziu (cu adresa Nr. 4347 din 6 Iulie acelaș an) și Ministerului de Externe și Culte, încredințându-i că Patriarhul român Miron are bune intenții față de biserica bulgară și nu face nici o deosebire între ea și celelalte biserici ortodoxe.

Apreciind întronarea Patriarhului român ca un act interbisericesc, prin care s'ar putea întări legăturile create între biserica română și cea bulgară creîndu-se astfel de legături și cu celelalte biserici ortodoxe, Sf. Sinod bulgar a făcut cunoscut Patriarhului Miron prin adresa sa Nr. 4006 din 20 Iulie 1925 că a desemnat ca reprezentant al său la întronare pe Mitropolitul de Vidin-Neofit. Iar în răspunsul său Nr. 6956 din 24 Oct. 1925 la invitația oficială a Patriarhului Miron, Sf. Sinod bulgar îl încredințează că delegatul său Mitropolitul Neofit îi va face cunoscut ce mare dragoste are biserica bulgară față de „iubita întru Domnul a sa soră sfânta biserică ortodoxă română și ce puternică bucurie spirituală simte întregul popor ortodox bulgar față de aceste mărețe serbări bisericești, cari au loc în apropiata și frățeasca Românie, întru cinstea și slava primului său erarh“. Pentru Sf. Sinod bulgar, după cum singur s'a exprimat în adresa sa către Patriarhul Miron, Patriarhia română este „formă natural istorică și legal canonică“.

La 29 Octombrie Mitropolitul Neofit a fost primit la Giurgiu cu mari onoruri din partea populației și a autorităților bisericești. După hotărârea Patriarhului Miron, I. P. S. Sa a călătorit de la Giurgiu la București cu vagonul Său special. La prânzul dat de Ministrul Cultelor în onoarea tuturor delegaților bisericești, Patriarhul Miron a încredințat pe Mitropolitul Neofit că simte o deosebită bucurie față de faptul că Sf. Sinod al Bisericii bulgare a luat parte la această sarbătoare a bisericii române, și ceva mai mult, a trimis anume ca reprezentant al său pe Mitropolitul vecin de la Vidin, pentru că după cum spun Germanii „vecinul bun e mai drag decât ruda depărtată“. Aci Mitropolitul Neofit a făcut cunoștință cu arhieriei români și cu reprezentanții celorlalte biserici ortodoxe, arhieriei români și slavi sărutându-se cu dânsul, în timp ce arhieriei greci i-au dat numai mâna, fapt ce a făcut rea impresie celor dimprejur. La serviciile bisericești delegatul bulgar a luat loc de cinste, adeseori după Mitropolitul de Chiev-Antonie și înaintea arhieriei greci, dar după loa-

chim de Calcedonia, care ședea la dreapta Patriarhului. La ectenii arhidiaconul a pomenit pe toți arhieriei prezenți. După programul oficial, în ziua întronării (1 Noembrie) liturghia trebuia să fie săvârșită de Patriarhul român împreună cu arhieriei români și strelni, dar vlădicii greci au refuzat să slujească împreună cu Mitropolitul bulgar considerându-l ca shismatic.

Patriarhul Miron a căutat să-l convingă să nu facă acest lucru, pentru că nici biserica rusă, nici cea română și sârbă n'au recunoscut shisma, iar biserica română a intrat deja în legătură cu cea Bulgară, dar arhieriei greci și-au menținut hotărârea. Pentru a nu jigni nici pe greci nici pe bulgari, Patriarhul Miron a hotărât să slujească numai arhieriei români. Arhieriei strelni au asistat numai la liturghie, iar Patriarhul a stat pe tronul Său.

Dragostea și respectul Său, pe cari din cauza împotrivirii grecești Patriarhul Miron nu și le-a putut manifesta față de biserica bulgară conslușind cu reprezentantul ei, și le-a arătat pe deplin atunci când în paraclisul Patriarhiei Mitropolitul Neofit l'a felicitat și l-a adus daruri. Primind evanghelia bulgărească tipărită la București în anul 1828 precum și traducerea sinodală a Bibliei, Patriarhul Miron s'a sărutat cu Mitropolitul Neofit, iar, primind esența de roze ca simbol al dragostei divine care trebuie să lege totdeauna bisericile română și bulgară, el l'a sărutat și la îmbrățișat frățeste).

La 3 Noembrie, după dorința Patriarhului Miron, a avut loc la Patriarhie o adunare a arhieriei români și străini pentru a se discuta problema sinodului ecumenic. Înainte de deschiderea adunării, Mitropolitul Neofit a fost călduros primit de Patriarh, căruia l-a exprimat marea bucurie a Sf. Sinod bulgar, că biserica română a intrat în legătură cu „biserica bulgară izolată nelegal și necreștinească“. Patriarhul l'a încredințat că a făcut acest pas fiind condus de dreptate și de conștiința Sa și că acum are posibilitatea de a nu permite ca biserica bulgară să fie umilită. Dar pentru a se pune capăt certeii dintre Patriarhia de Constantinople și biserica bulgară, ar trebui, după părerea Patriarhului Miron, ca Sf. Sinod bulgar să-i scrie că ar dori să sfârșească cearta, iar restul ar fi treaba Sanctității Sale. La adunare, Patriarhul Miron a subliniat între altele bucuria Sa că vede adunați reprezentanți ai *tuturor bisericilor ortodoxe locale*. În urma invitației Sale, și Mitropolitul Neofit

1. Mitropolitul Neofit l'a felicitat pe penultimul.

și-a spus părerea. El a numit această adunare „consfătuire înainte de sobor a tuturor bisericilor locale, pentru a se cerceta timp de un an chestiunile ce vor fi luate în discuție de sinodul ecumenic. Patriarhul Miron a primit această propunere, adăugând că chestiunile studiate de această comisie să fie trimise tuturor bisericilor ortodoxe pentru a-și da părerea.

Dupa închiderea adunării, toți arhieriei au luat parte la un Te-Deum de mulțumire, făcut de însuși Patriarhul. În genunchi a fost cetită rugăciunea pentru prosperitatea bisericilor ortodoxe și s'a cântat „Mulți ani trăiască” pentru toți patriarhii și primii ierarhi ai bisericilor ortodoxe pentru clerul și poporul ortodox.

La întrevvedere pe care Mitropolitul Neofit a avut-o cu Patriarhul, înainte de a pleca în Bulgaria, acesta l'a rugat să exprime membrilor Sf. Sinod și tuturor celorlalți arhieriei bulgari — nestrămutatele sale frățești sentimente față de dânsii. La invitația Mitropolitului Neofit de a veni în Bulgaria și să slujească în biserica „Alexandru Newski” împreună cu arhieriei bulgari, Sanctitatea Sa a răspuns că va face aceasta cu multă plăcere. Prin adresa Nr. 61 din 26/I-1926 Patriarhul a exprimat și oficial Sf. Sinod bulgar mulțumirile Sf. Sinod român pentru participarea bisericii bulgare la intronația Sa, iar cu adresa Nr. 117 din 25 Februarie, același an, i-a trimis un album cu fotografii luate cu ocazia acestei sărbători, numindu-l „Prea sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe bulgare”.

Patriarhul Miron nu s'a descurajat de împotrivirea arhieriei greci. Profesorul Demetrescu și arhimandritul D-r Filaret Jocu au continuat în numele Său a face încercări de împăcare între Patriarhia de C-tinopole și biserica bulgară. Profesorul Demetrescu a încredințat pe Ministrul Plenipotențiar al Bulgariei la București (la 3 Noembrie 1925) că Patriarhia de C-tinopole este gata să se ocupe cu chestiunea ridicării shisme, dar este necesar ca numai biserica bulgară să facă intervenția necesară. De aceea el a propus ca să aibă loc o întâlnire între dânsul și Mitropolitii bulgari Maxim, Simeon și Ștefan. Dânsul a lucrat chiar — cu învoirea Patriarhului Miron — și formula de intervenire a Sf. Sinod bulgar pe lângă Patriarhia din C-tinopole. „Dacă în 1872 — se spune într'însa — au fost neînțelegeri între cele două biserici, astăzi nu mai există motive ca acestea să existe”¹⁾.

1) Aceste amănunte au fost date de preotul At. Magiarov (de pe lângă biserica „Sf. Kiril și Metodiu” din București) în raportul său către Sf. Sinod bulgar din 24 Decembrie 1925.

Desigur, ca răspuns la aceste intervenții, Sf. Sinod bulgar prin adresa Nr. 8387 din 12/XII — 1925, mulțumind Patriarhului Miron pentru călduroasa primire făcută delegatului său, își exprimă nădejdea că Sanctitatea Sa va găsi un „*modus vivendi*” de împăcare între bisericile C-tinopolitană și bulgară, înainte de a fi convocat sinodul ecumenic, pentru care fapt biserica bulgară „în veci îi va păstra amintirea” pentru acest „prea nobil” act al Său. După dorința Patriarhului Miron, această adresă a fost dată sinodului Său „care va face tot ce va putea pentru biserica bulgară”¹⁾. În Sf. Sinod român domnea părerea că ar trebui să se intre în tratative verbale cu reprezentanți bulgari și greci. Pentru legături mai lesnicioase, la începutul anului 1926 directorul Sf. Sinod român, *arhimandritul Simeodrea* a lansat părerea înființării unui post pentru un reprezentant oficial al bisericii bulgare, așa cum are Patriarhia de C-tinopole (până în Februarie 1926 pe d-l profesor Demetrescu, iar după aceea pe arhimandritul Timotei Evanghelidis — superiorul bisericii grecești din București).

Cu toate că nici până acum Patriarhul Miron n'a putut înlătura neînțelegerea dintre biserica bulgară și cea constantinopolitană, legăturile dintre cea bulgară și română n'au slăbit. În urma rugăminții adresată de Sf. Sinod bulgar Patriarhului român la 4 Sept. 1926 episcopul Ghenadie Niculescu a hirotonit în Buzău ca preot pe directorul școlii bulgare din Brăila — diaconul Nicola P. Popov, hirotonit ca diacon de Mitropolitul Simeon din Varna, — și a înaintat la rangul de protoereu stravrofor pe superiorul bisericii bulgare din Brăila — preotul Filip Tanev. De asemenea și preotul de pe lângă biserica bulgară din București a primit totdeauna să slujească împreună cu clerul român.

Pe baza legăturilor existente, biserica română dă cu multă plăcere mir bisericii bulgare.

Traducere din bulgărește
de IOAN POPESCU RUNCU
SOFIA.

CEREȚI NOUL TESTAMENT

traducere de

Părintele GRIGORE PIȘCULESCU

la Institutul Biblic, Sf. Sinod,

strada Antim, București.

Broșat 70 lei. = Legat flexibil 100 lei.

Serbarea dela Seminarul Central

În ziua de 23 Iunie a. c. a avut loc la Seminarul Central o înnoită serbare: pe deoparte desvelirea bustului fostului profesor Universitar și Director al acestui Seminar, Pr. C. Nazarie, iar pe de altă încheierea anului școlar.

După săvârșirea Sf. Liturghii, s'a oficiat parastasul pentru comemorarea întemeietorilor, profesorilor și elevilor decedați, iar cuvântul comemorativ a fost rostit de Pr. Profesor Duminică Ionescu. La ora 10¹/₂ s'a procedat la desvelirea bustului Pr. D. Nazarie, așezat în sala de recepție a seminarului, unde a vorbit P. C. Pr. D. Georgescu Dușumea, arătând meritele Pr. Nazarie, ca profesor Universitar, ca director de Seminar și ca membru al clerului. P. C. Pr. I. Dăncilă protopop militar dela Sibiu, arată rolul jucat de preoți în marele război, sub conducerea Pr. Nazarie, ca șef al serviciului religios.

P. C. Pr. Partenie, Directorul Seminarului, după ce face un scurt istoric al Seminarului Central, care a luat ființă la anul 1834, din îndemnul Mitr. Grigorie al IV Miculescu, în timpul domniei lui Alexandru Ghica, arată cum prin stăruința neobosită a însofletitului său director, C. Nazarie, acest așezământ nu numai că își capătă local propriu, dar prin marea sa personalitate, fostul director Nazarie, lasă o strălucitoare dăru de lumină, sub vraja căreia se află încă și conducătorii săi de astăzi.

D-l Avocat Tudor Popescu, propune ca întreaga operă a Pr. Nazarie, să fie adunată și tipărită.

D-l Prof. Popescu-Pasărea, face deasemeni istoricul acestui seminar acutându-l epoca de înflorire la care a ajuns seminarul sub directoratul Pr. Nazarie.

D-l Stancu Brădișteanu, secretarul general al Ministerului Cultelor, reliefează caracterul ales și în deosebi sinceritatea ce caracteriza marele suflet al Pr. Nazarie.

Propune editarea unei broșuri în care să se zugrăvească personalitatea Pr. Nazarie, spre a sluji drept pildă celor ce se pregătesc pentru misiunea de slujitori al altarului.

II

Urmează apoi serbarea de sfârșit de an și împărțirea premiilor.

P. C. Pr. Partenie, directorul Seminarului, expune pe scurt metodele de lucru cu privire la educația și instrucția elevilor, cum și roadele dobândite:

- a) Aprofundarea studiului biblic;
- b) Meditațiuni asupra tainei mărturisirii și împărțirii;
- c) tendința pentru înfrumusețarea cultului prin slujbe oficiate cu toată vibrarea sufletească și împletite cu muzică artistic executată și totdeauna însoțită de predică;
- d) armonizarea științei cu religia;
- e) excursii științifice;
- f) coruri religioase la diferite serbări, organizate în atenele populare;
- g) participarea la slujbele religioase în biserici periferice;
- h) vizitarea instituțiilor culturale și de corecție (Inchisoarea-Văcărești);
- i) grija pentru igiena școlară, a dus la clădirea unei băi, în care scop Prefectura de Ilfov, prin fostul Prefect, D-l Ghiță, a contribuit cu suma de lei 500.000.
- j) Organizarea unei săli de lectură și înghețarea unei biblioteci.

Constată însă că programa școlară este prea încărcată ceea ce duce la obosirea fizică și intelectuală a elevilor.

Insistă apoi asupra necesității păstrării unei legături sufletești între elevi și școală unde au învățat, prin alegerea unu sfătuitor dintre profesori, cu care trebuie să păstreze un strâns contact.

Citește apoi situația elevilor. Din 303 elevi înscriși, au promovat 234, rămânând corigenți 44, repetenți 8.

D-l Stancu Brădișteanu, arată importanța Seminarilor pentru viața socială a poporului nostru, în aceste instituții, populația școlară fiind recrutată mai ales din lumea satelor, care constituie adevărate izvoare generatoare de energii morale. Laudă activitatea desfășurată de elevii seminariști, atât în școală, cât și în afara de școală și vede în Părintele Partenie un vrednic urmaș al marelui preot Nazarie, ceea ce constituie o cheazășie că această instituție va da din ce în ce mai multă roadă.

Se distribuie apoi premii, — constând din cărți, elevilor cari s'au distins la învățătură la arte, — muzică, desen — sau la purtare. În tot timpul împărțirii acestor semne de

distincție elevilor silitori, Părintele Partenie a fost adânc emoționat, adesea până la lacrimi, bucurându-se cu elevii săi harnici, pentru roadele strădaniei lor.

Induioșător a fost momentul premierii elevului Cosmoiu, din clasa II, orfan de război, care după spusa Părintelui Director este un eminent elev, inspirând multe nădejdi de viitor. Impresionat de acest fapt, Părintele Prot. Dăncilă, i-a constituit imediat un premiu de 1.000 lei și sărutându-l pe obraz, i-a adresat aceste mișcătoare cuvinte: „Tatăl tău a murit pentru Ardeal. Ardealul te sărută prin mine, pentru eroismul tatălui tău”. Doamna Nazarie, sub impresia acestor două duiioase momente dăruiește numitului elev o violină.

După săvârșirea serbării, urmează o agapă în sala de bibliotecă a școlii, la care a luat cuvântul Părintele Partenie, toastând pentru Inalt Prea Sfințitul Patriarh. Răspunde Părintele Moisiu, delegatul Sf. Mitropolii, care aduce elogii Părintelui Director pentru modul cum știe să pregătească sufletele elevilor săi, pentru marele apostolat creștin. Prea Cucernicia Sa spune: „Nu este de ajuns a îmbogăți mintea elevilor cu cu-

noștințe multe, ci pentru formarea viitorilor preoți, este necesar să scriem acel entusiasm pastoral, singur în stare a face din viitorii preoți, oameni gata de jertfă pentru lucrul Domnului. Intr'o școală în care Directorul știe să plângă de bucurie și de durere cu elevii săi, contopindu-se sufletește cu ei și stropind cu rouă de lacrimi, sămânța învățaturii aruncată în răzoarele inimelor lor, nu se poate ca această sămânță să nu încolțească și să nu rodească acest avânt sufleteș”. Asigură pe Părintele Director de aleasa considerație și dragoste de care se bucură, atât Prea Cucernicia Sa personal, cât și instituția pe care o conduce, în ochii Inalt Prea Sfințitului Patriarh și încheie împărtășindu-i Inalta binecuvântare a I. P. S. Patriarh, pentru munca rodnică a acestui an școlar încheiat.

Mai vorbesc apoi D-l Avocat T. Popescu I. Atanasie, N. Grecu, Protopopul Dăncilă, Păr. Prof. Dr. Cristescu și Nazarie, fiul profesorului C. Nazarie, încheindu-se această zi de sărbătoare, în cea mai plăcută atmosferă de colegialitate și duiioșie sufletească.

Protoereu, C. MOISIU

MIȘCAREA MISIONARA

— *Cercul pastoral «Crângeni»* a ținut ședință Duminică 25 Noembrie în Parohia Cârligați. S'a oficiat în sobor Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica zilei a ținut-o pr. Nițu Dumitru-Cârligați-Vodă Carol. După amiază ședința publică s'a ținut la școală. Corul cântăreților a cântat cântece bisericești. Pr. Iustinian Bunesu-Băsăști a vorbit de educația religioasă. Atât de dimineață cât și după amiază a luat parte mult popor.

Cercul Pastoral «Odaia» a ținut ședință Duminică 25 Noembrie în parohia Traian. S'a oficiat Sf. Liturghie și parastas pentru eroi în sobor sub conducerea P. C. Protopop. Predica zilei a fost ținută de P. C. Protopop.

Ședința intimă s'a ținut împreună cu cântăreții hotărându-se cumpărarea unui cinematograf subscriind fiecare sume apreciabile. Ședința publică s'a ținut la școală. Preotul Metodie Popescu vorbește foarte temeinic

despre sfânta Tradiție. Conferința bine pregătită a făcut o deosebită impresie. Coruri religioase, recitări, soluri executate de membrii cercului. Vorbește în încheiere subsemnatul. Urmează apoi ședința de cinematograf. Asistă atât de dimineață cât și după amiază foarte mult popor. Fondul Cercului s'a mărit cu 300 lei.

— *Cercul pastoral «Băneasa»* a ținut ședință Duminică 9 Decembrie, în parohia Caravaneți. Se oficiază Sf. Liturghie în sobor. Predica zilei a fost ținută de Pr. D. Mangăru-Băduleasa. Fiind în ajunul alegerilor ședința publică s'a ținut în biserică. A conferențiat Pr. D. Popescu-Belitori despre «Familia creștină». A asistat popor în număr mulțumitor. S'a împărțit gratuit broșuri religioase. Fondul cercului s'a mărit cu 89,50 lei.

— *Cercul pastoral «Piatra»* a ținut ședință în parohia Vișoara. S'a oficiat Sf.

Liturghie și parastas pentru eroi de toți preoții cercului.

Predica zilei a fost ținută de pr. St. Bunea-Vânători. Ședința publică a fost ținută la școală la ora 2. Conferențiază pr. Scarlat Georgescu-Lissa despre «Călcarea sărbătorilor și interesul religios» și pr. V. Ulmeanu despre «Cultura grâului». A luat parte atât la biserică cât și la școală mulți săteni. Fondul cercului s'a mărit cu 232 lei. Data ședinței e 9 Decembrie.

— *Cercul pastoral «Crângeni»* a ținut ședință Duminică 16 Decembrie în parohia Băsești. Lipsește nemotivat Pr. C. Mihăescu-Voda-Carol care a lipsit de nenumărate ori și până acum. Se oficiază în sobor Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica a fost ținută de Pr. C. Istrătescu-Cărligați. Ședința de după amiază s'a ținut la școală. Conferențiază pr. Nițu Dumitru despre «Sămbăta adventiștilor» și pr. I. Popescu despre «muncă și economie». Au urmat coruri religioase. A asistat mult popor și conferințele au fost ascultate cu multă atenție.

— *Cercul pastoral «Uda-Paciurea»* a ținut ședință Duminică 13 Ianuarie 1929 în parohia Uda-Paciurea. S'a oficiat în sobor Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica trebuia ținută de pr. A. Mustăciosu-Seg. din vale, care însă a venit târziu la s'ujbă. În locul său a predicat Nic. M. Ivan-Răioasa vorbind despre «Pocăință». La parastas vorbește pâr. Marin H. Mitrică-Slob. Mândra. Apoi se oficiază maslu gratuit la 5 bo'navi. La ședința intimă vorbește pr. N. D. Marinescu asupra cărței «Activitatea pastorală a preotului în parohie» de pr. D. Voniga. Ședința publică s'a ținut la școală conferențind pr. Marin H. Mitrică-Slob. Mândra contra «injurăturilor de cele sfinte». Corul intonează Apărătoare Doamne, Cât de mărit, etc. Fond pentru cerc 65 lei. Se împart 25 broșuri ale Inst. Bblic. Asistă autorități, corp didactic și popor ca 80 de persoane.

— *Duminică 20 Ianuarie*, Cercul pastoral «Băneasa» S'a oficiat în biserică parohială „Băneasa” Sf. Liturghie și parastas pentru eroi în sobor de către preoții cercului. Predica a fost ținută de pr. D. Popescu-Belitori. Ședința publică s'a ținut la școală la ora 2 jum. Vorbește pr. Daniil

Iliescu despre «Folosul bibliotecelor populare» Invățătorii cu elevii școlii execută coruri, recitări, jocuri. Atât la biserică cât și la școală asistă: autorități, corp didactic și mult popor. Fond pentru cerc 265 lei.

— *Duminică 20 Ianuarie*, Cercul Pastoral «Bogdana» a ținut ședință în parohia Spătărei. Toți membrii cercului au fost prezenți deși era o iarnă foarte grea. Sf. Liturghie și parastas pentru eroi a fost oficiat în sobor. Predica zilei a fost ținută de către pr. Gh. Marinescu-Voivoda despre «Smerenie și îngâmfare». La ședința intimă s'a discutat drepturile preoților și cântăreților asupra prinoaselor aduse la biserică. Ședința publică s'a ținut la școală. A vorbit convingător pr. Aurel Popescu Dracea despre «Luxul la sate». Invățătorii și elevii au îmbogățit programul cu producțiuni: recitări, coruri, jocuri.

Atât de dimineată cât și după amiază asistă: revizorul școlar, corpul didactic, elevii școlilor și foarte mult popor.

— *Duminică 20 Ianuarie*, Cercul pastoral «Piatra» a ținut ședință în parohia Piatra. S'a oficiat Sf. Liturghie și parastas pentru eroi de preoți în sobor. Răspunsurile au fost date de corul elevilor școlii primare sub conducerea d-lui Inv. Constantinescu. Predica a fost ținută de pr. T. Păunescu Cioara. Ședința publică s'a ținut la ora 3 la școală. Vorbesc preoții: St. Bunea-Vânători despre «călcarea sărbătorilor și interesul educativ al familiei» și Sc. Georgescu-Lissa despre «Cultura prăsitoarelor» A asistat atât la biserică cât și la școală mult popor, autorități etc. Fond pentru cerc 320 lei. A lipsit nemotivat pr. Em. Bunescu-Suhaia împreună cu cântăreții.

— *Duminică 27 Ianuarie*, Cercul pastoral «Odaia» a ținut ședință în parohia Măgurele. S'a oficiat în sobor Sf. Liturgie și parastas pentru eroi. Răspunsurile au fost date de corul cântăreților unit cu al elevilor școlii de cântăreți din T. Măgurele. Predica a fost ținută de subsemnatul, venind în inspecția acestui cerc. După amiază la ora 1 jum. s'a ținut ședința publică la școală făcându-se cu această ocazie inaugurarea cinematografului cumpărat de acest cerc. Pâr. președinte face o dare de seamă asupra cumpărării acestui cinematograf. Vor-

bește apoi pr. B. Dumitrescu-Traian despre «Fericirile făcătorii de pace...» Coruri, recitări, soluri executate de elevii școlii de cântăreți și cântăreții cercului. Conferențiază pr. Metodie Popescu despre «Viața Domnului Iisus Hristos» fiind însoțită expunerea sa de proiecțiuni. Urmează rularea mai multor filme. A urmat apoi ședința intimă discutându-se asupra rezultatelor ce dă cinematograful introdus la cercuri pastorale.

La biserică a asistat mult popor, la școală chiar prea mult, autorități, corp didactic și elevii școlii. Fond pentru cerc 230 lei.

Un cerc foarte reușit mulțumită muncii și inițiativei pâr. Președinte Metodie Popescu.

— *Duminică 17 Februarie*, Cercul pastoral Băneasa a ținut ședință în parohia Băduleasa. Sf. Liturghie și parastas pentru eroi au fost oficiate de către preoții cercului în sobor. Răspunsurile au fost date de corul elevilor școlii primare. Predica zilei și panegiric la eroi au fost ținute de pr. I. Popescu-Băneasa. La ședința intimă se discută «uniformizarea serviciului divin». La ședința publică conferențiază pr. I. Popescu-Băneasa despre «Istoria poporului român, limba și portul național». Elevii școlii execută cântece, recitări, deasemenea și corul cântăreților. Fond pentru cerc 125 lei.

— *Duminică 24 Februarie*, Cercul pastoral Bogdana a ținut ședință în comuna Ologi. S'a oficiat în sobor Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica a fost ținută de pr. D. Barbu-Părlita. Biserica era plină de enoriași deși în această parohie sectanții dau asalturi. Ședința publică s'a ținut la școală. A conferențiat pr. O. Săndulescu-Bogdana despre «concubinagiu» și pr. Aurel Popescu-Dracea despre «credința noastră strămeșească». Au luat parte autorități, corp didactic și mult popor.

— *Duminică 24 Februarie*, Cercul pastoral «Odaia» a ținut ședință în parohia Ciuperceni. S'a oficiat Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica a fost ținută de pâr. președinte al cercului Metodie Popescu în locul celui orânduit pr. I. Anca-Lița care a lipsit nemotivat. Ședința publică s'a ținut la ora 1 jum. la școală. A conferențiat pr. B. Dumitrescu-Traian des-

pre «Cultul bisericesc». Coruri, recitări, executate de cântăreții cercului. Apoi ține conferință pr. Metodie Popescu despre «Viața Domnului Iisus Hristos» însoțind expunerea sa de proiecțiuni cinematografice. Urmează rularea filmelor Investirea I. P. S. Patriarh creșterea vitelor în Canada etc. A asistat mult popor atât la biserică cât și la școală. Un pas înainte față de trecut când era lipsă și la una și la alta. Fond pentru cerc 160 lei pe când în 1926, 35 lei.

— *Duminică 24 Februarie*, Cercul pastoral «Uda-Paciurea» a ținut ședință în parohia Saele. S'a oficiat Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Cântăreții au dat răspunsurile pe 2 voci. Predica zilei a fost ținută de pr. P. Chirea-Pleașov. La parastas ia cuvântul p. Andrei Mustăciosu-Șeg. din Vale. Se face apoi maslu gratuit la 5 bolnavi. Asistă ca la 80 enoriași, autorități și școală. Fond pentru cerc 78 lei. Toți membrii cercului au mers apoi la mormântul def. preot C. Mihăescu, unde s'a slujit parastas.

Ședința publică s'a ținut la școală la ora 3. Ține conferință pr. Al. Marinescu despre «cele dintâi trei fericiri». Elevii școlii cântă mai multe cântece. Pr. M. H. Mitrică vorbește despre «Biserica și slujitorii ei». Se împart 25 broșuri ale Institutului Biblic. Asistă mult popor, autorități și corp didactic.

— *Duminică 3 Martie*, Cercul pastoral Uda-Paciurea a ținut ședință în parohia Pleașov. S'a oficiat Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica a fost ținută de pr. Nic. Marinescu. S'a făcut apoi maslu la un bolnav din parohie. Ședința publică s'a ținut la școală, la ora 3. Vorbește pr. N. Ivan-Răioasa despre «vizitarea Sfintelor Biserici». Elevii școlii execută coruri, recitări. Apoi pr. M. H. Mitrică vorbește despre «Iisus în fața Ucenicilor». Vorbește din partea cercului învățătorilor d-l R. Popescu-Șeg. din Vale. Atât la biserică cât și la școală asistă mult popor. Fond pentru cerc 151 lei. Se împart 25 broșuri ale Institutului Biblic.

— *Duminică 10 Martie*, Cercul pastoral Băneasa a ținut ședință în parohia Principele Ferdinand. S'a oficiat în sobor Sf. Liturghie și parastas pentru eroi. Predica a

fost ținută de pr. D. Popescu-Belitori iar la parastas a vorbit pr. I. Popescu-Băneasa. La ședința intimă s'a discutat «Cum și când să se dea Sf. Impărtășanie». Ședința publică s'a ținut la școală orele 2—4. Conferențiază pr. D. Mangăru despre «om și ispită» și pr. D. Iliescu-Belitori despre «îngrijirea ce trebuie să dăm sufletului și trupului». Fond pentru cerc 159 lei. Atât la biserică cât și la școală a asistat foarte mult popor.

Duminică 17 Martie 1929, Cercul pastoral „Bogdana” a ținut ședință în parohia Dracea. S. Liturghie și parastas pentru eroi s'a oficiat în sobor. A predicat pr. O. D. Săndulescu având temă «umilință». La ședința intimă s'a făcut pregătiri pentru discuțiuni ce urmau să aibă cu câțiva sectanți noi iviți în această parohie. A vorbit bine și cu mult succes pr. C. Nițescu-Ologi, discutând în contradictoriu. Părintele Nițescu e un bun vorbitor care muncește pe terenul luptei contra sectanților.

Duminică 9 Iunie a. c., cercul pastoral «Valea Teleajănelui» din jud. Prahova, a ținut ședința în parohia Valea Stălpului din com. Olteni.

Mănați de simțul datoriei și dragostea de muncă, preoții și cântăreții cercului s'au adunat încă de dimineață în Biserica parohială «Sf. Nicolae» din Valea Stălpului.

Aci, s'a oficiat Sf. Liturghie, în sobor de toți preoții cercului conduși de Pr. președinte N. Pop. Ogretin, iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților.

Predica zilei a fost ținută de Pr. Niculae Enăchescu-Teișani. După Liturghie vorbește Pr. Proistos arătând dragostea preoților față de fii drept credincioși și rostul cercurilor pastorale.

Ședința intimă s'a ținut în casele Par. paroh unde s'au discutat multe chestiuni privitoare la bunul mers al Bisericii și multe din necazurile preoțimii.

Ședința de după masă a fost ținută în biserica filială la orele 2¹/₂.

După slujba acatistului Mântuitorului, citită cu evlavie și mult suflet de toți preoții, Păr. președinte deschide ședința dând cuvântul Păr. Iliescu-Isvoarele, care a conferențiat despre «Alcoolism».

Se mai cântă diferite bucăți religioase Păr. paroh mulțumește în numele enoriașilor

pentru sfaturile ce le-au fost date, făgăduind că din ele oltenarii vor face fapte.

Ședința s'a încheiat cu Tatăl nostru cântat de întreaga asistență. Cu această ocazie s'a colectat suma de 500 lei pentru un sinistral din jud. Ilfov.

Frumusețea naturii îmbrăcați în haine de mare sărbătoare cu flori și cu verdeață, atenția Oltenorilor și zelul de muncă conștiincioasă al tuturor membrilor cercului, au contribuit în mod simțitor la deplina reușită a cercului din Olteni.

— Duminică 17 Martie c. Cercul pastoral «Odaia» a ținut ședință în parohia Lița. Sf. Liturghie și parastas pentru eroi s'a slujit de preoți cercului în sobor. Predica zilei a ținut-o Pr. P. Popescu-Flămânda. Asistă autorități, corp didactic, elevii școalelor și popor mult.

La ședința intimă pr. Metodie Popescu a făcut recenzie asupra «Viața lui Iisus» de Giovanni Poppini.

Ședința publică s'a ținut la școală la ora 2. Din cauza prea multului popor venit să asiste, a fost nevoie pentru a mulțumi poporul să facem două ședințe în continuare cu repetarea programului. Ședința ultimă a luat sfârșit la ora 6.

A conferențiat pr. P. Crețuleanu-Ciperceni despre «Cum trebuie să petrecem sărbătorile». A urmat apoi coruri, recitări, soluri executate de elevii școalei de cântăreți și de cântăreții cercului. Pr. B. Dumitrescu citește câte-va fabule de V. Militaru. Apoi pr. Metodie Popescu-Odaia, vorbește despre «Minunile Domnului Isus Christos» ilustrându-și expunerea sa cu proiecțiuni luminoase. Urmează apoi rulara filmelor: Boboteaza, Parastasul Regelui Ferdinand etc. Fond pentru cerc 220 lei.

— 5. Ședința de la 9 Februarie. Păr. Gh. Petreanu dă bine cuvântarea, corul execută cântarea „Împărate Ceresc” gl. 6 — „Veniți să ne închinăm...” ps. 142. Mărire și Acum — „Unule născut”. Elevii liceului iau parte activă.

Conferința se ține de Păr. T. Perețeanu continuând explicarea rugăciunii Tatăl nostru... Sfințească-se numele Tău, vie Impărăția Ta“.

După conferință, corul cântăreților împreună cu elevii de la liceu au executat acsionul „Cuvine-se cu adevărat...”, podobia

„O prea slăvită minune“ „Tatăl nostru“ și otpustul.

— *Ședința de la 16 Februarie.* Păr. S. Stănescu dă binecuvântarea — Corul execută „Impărate Ceresc“ gl. 6... „Veniți să ne închinăm și ps. 103, citit răsplat de cântărețul D. V. Mincă.

Vorbește păr. I. Stănescu explicând cererea IV din „Tatăl nostru“ — „Facă-se voia Ta“ — după care preoții, cântăreții și elevii de liceu cântă împreună „Doamne al puterilor“ iar trei elevi de liceu execută pe note vocale „Apărătoarei Doamne“.

Ședința s'a terminat cu rugăciunea „Tatăl nostru“ și otpustul.

— *7. Ședința de la 23 Februarie.* Incepul obișnuit după care se execută „Doxologia“ de Ambroziu.

Păr. T. Perețeanu face explicarea cererei VI din rugăciunea „Tatăl nostru“ — „Pâinea noastră“...

La sfârșit s'a cântat: „Ușile pocăinții“ gl. 8. „Cuvine-se cu adevărat“ apoi Ectenia mare și otpustul.

— *8. Ședința de la 2 Martie 1929.* Sâmbătă ora 6 seara. Păr. N. Marinescu dă binecuvântarea. Corul Cântăreților execută cântarea „Impărate Ceresc“ Mărire și Acum. „Bine Cuvintează“, „Unule Născut“, „Crucii Tale“.

Conferința s'a rostit de pr. N. Marinescu având ca temă cererea VII și celelalte până la sfârșit, din rugăciunea „Tatăl Nostru“.

Sfârșitul ședinței s'a făcut slujindu-se de toți preoții „Acatistul Sf. Cruci“ pentru credincioșii prezenți, producând asupra lor multă liniște sufletească.

9). *Ședința de la 9 Martie* La această ședință a luat parte și corul Bis. Sf. Teodor, condus de d-l P. Voivozeanu. După binecuvântarea preotului, corul execută concertul „Cine se va sui în muntele Domnului“. Păr. Gh. Sima rostește ectenia mică, iar strana... „Mărire și Acum“ Bine cuvintează „Unule născut“ și Apărătoarei Doamne, de elevii liceului.

Conferința s'a ținut de păr. Gh. Sima având ca temă „Respectul ce urmează a da credincioșii, preotului.“

La sfârșit s'au cântat podobiile; „Porunca cea cu taină“ „O prea slăvită minune“ „Tatăl nostru“ și otpustul.

Păr. președinte mulțumește credincioșilor prezenți, anunțând ședința de la 16 Martie.

10). *Ședința de la 16 Martie.* Sâmbătă ora 6 seara.

Se dă bine cuvântarea de preot. Toți preoții și cântăreții cântă împreună „Impărate Ceresc“ gl. 6 după care corul Bis. Sf. Teodor execută concertul „La râul Vavilonului“

Păr. I. E. Popescu își desvolta conferința: „Cum și cu ce trebuie să se hrănească sufletele“, având ca exemplu cele două surori ale dreptului Lazăr Marta și Maria.

La sfârșit s'a cântat în corpore, „Iată mirele vine în miezul nopții“ după care păr. președinte își arată mulțumirea, că munca ce preoții o depun, în aceste ședințe, se răsplătește prin dragostea credincioșilor, cu care sunt întâmpinați.

Econom FLORU IONESCU.

Misiunea dela C.-Lung-Muscel:

Zilele de 6—10 Iunie au fost pentru Câmpu-Lungeni momente de adevărată înălțare sufletească. Din ordinul I. P. Sfințitului Patriarh-Regent, un grup de preoți din București, în frunte cu P. S. Vicar Platon Ciosu au venit în acest oraș în propagandă religioasă. Serviciul divin oficiat cu evlavie de soboare de preoți, sub conducerea cârjei arhieresti, cum și predicile rostite cu simțire au avut darul să atragă o mare mulțime de credincioși. S'a făcut încă odată dovada că poporul nostru însetează după adevărul religios. Este suficient ca acest adevăr să fie îmbrăcat în haina vremurilor pe cari le trăim și atunci vom smulge convingeri chiar din cele mai învârtosite inimi.

Grupul de preoți a fost acesta: Pr. Manea Popescu Consilier Referent, Pr. Stelian Iliescu Misionar, Pr. Toma Chiricuță, Pr. Marin Ionescu, Pr. Gh. Comana, Pr. Nic. Georgescu și doi diaconi.

Activitatea s'a desfășurat după programul stabilit de mai înainte și anume:

Au fost alese trei biserici din oraș: Mănăstirea, Sf. Nicolae și Sf. Marina. La fiecare din aceste biserici s'a oficiat serviciul divin atât de dimineată, Sf. Liturghie, cât și după prânz, (Vecernia-Litia). Prea Sfințitul Vicar a oficiat rând, pe rând la fiecare din bisericile amintite. S'a predicat regulat atât la slujba de dimineată, cât și la cea după prânz. La Mănăstire au predicat: Pr. Toma

Chiricuță și Pr. Gh. Comana; la bis. Sf. Nicolae: Pr. Manea Popescu și Pr. M. Ionescu; la Bis. Sf. Marina: Pr. St. Iliescu și Pr. N. Georgescu.

În prima zi, Prea Sfințitul Vicar a oficiat Sf. Liturghie în comuna Lerești. Predica a fost rostită de Pr. Marin Ionescu. Cu toate că timpul a fost foarte ploios, o mare mulțime de credincioși — peste 600 — a ținut să primească binecuvântarea arhierască. Cu acest prilej, mai multe femei, atinse de secta tudoristă, au cerut să fie deslegate personal de Prea Sfințitul declarând, că de acum înainte rămân fide credincioase bisericii strămoșești.

În timpul liber grupul de preoți bucu-reșteni, însoțiți de confrății lor din C. Lung și în frunte cu P. S. Vicar au vizitat diferitele instituții din localitate: Cazarma, Școala Normală de băieți și fete, Școala de Meserii, Penitenciarul, Spitalul. Pretutindeni au fost rostite cuvinte de îmbărbătare și bucurie evanghelică.

Conferințele preoțești din protopopiatul Vălenii-de-Munte.

Duminică 23 Iunie a. c. orele 3 p. m., a avut loc conferințele preoțești din Protopopiatul Vălenii de Munte. A luat parte și părintele Profesor Popescu-Mălăești, alesul acestui protopopiat în Adunarea Eparhială. Părintele Protopop D. D. Ștefănescu, deschide conferința rostind o interesantă cuvântare, schițând programul de lucru al protopopiatului în viitor și arată pe lângă altele, nevoea de a se scoate o foaie a protopopiatului, înființarea școalei de cântăreți la Văleni, propusă de dl. Profesor Iorga în adunarea Eparhială și aprobată de aceasta, cum și modalitatea strângerei de noi fonduri pentru construcția casei protopopești. A vorbit apoi Părintele Popescu-Mălăești care și-a arătat dragostea ce o are pentru preoții acestui protopopiat, cari și-au manifestat dorința de a-l alege cu unanimitate membru în adunarea Eparhială. A arătat apoi într-o caldă expunere momentele grele prin care trece biserica ortodoxă, și numai munca și legăturile dintre preoți și episcopi, va face să înceteze, greutatea ce apasă pe sfânta noastră biserică.

Recomandă demnitate și supunere la ordinele celor mai mari, căci numai așa se poate lucra cu folos. Mai vorbesc apoi făcând diferite propuneri Preoții C-tin Penescu (Niță) Mihail Constantinescu, Amelian Dumitrescu, și Ioan St. Vasilescu Slon.

S'a ales o comisiune care să studieze scoaterea unei gazete și s'a dat delegație Păr. Protopop de Văleni să studieze modalitățile practice pentru înființarea școalei de cântăreți. S'a hotărât ca fiecare Preot să verse protopopiatului, cel mai târziu până la 1 Septembrie, sumele rezultate din cărămizile distribuite pentru acest scop.

Preotul Mihail Constantinescu-Măgurele, a dat suma de 20.000 lei din cei 50.000 lei, promiși pentru construcția casei protopopești; iar cântăreții au promis că vor mai da și ei sume mai importante, dacă la construirea casei protopopești s'ar alipi și o sală pentru școala de cântări.

Părintele Protopop, închide ședința mulțumind celor prezenți pentru participare și dorința de a se lucra în acest protopopiat, care și are reședința într'un orașel cultural care a dus faima peste granițele neamului românesc.

CORESP.

DARURI ȘI MULȚUMIRI

Banca Bescu-Vodă și Sfatul Negustoresc, Secția Bibescu Vodă, prin D-l Ioan Marinescu Copăcenii, directorul lor, a donat suma de lei 20.000 — adică câte 10.000 lei fiecare — pentru reparația bisericii Sf. Ecaterina din București. Mulțumirile noastre și arhieresti binecuvântări.

* * *

Biserica Sf. Ecaterina din București a primit următoarele donațiuni:

1. O poală de iconostas în valoare de lei 500 — donația Domnișoarei Eftimiu.

2. Suma de lei 800 pentru poleirea cu aur a unui sf. potir — donația D-lui Nicolae Zisu.

Mulțumiri și arhieresti binecuvântări.

* * *

Parohia Ștefan cel Mare — jud. Vlașca a primit 10.000 lei donația Băncii Populare din aceea comună — prin D-nii: Cristea Popescu, președinte și I. Grățianu, casier. Suma a fost vârsată la fondul „Construcția Bisericii”.

Reverse Domnul darurile Sale cele bogate peste inimile creștinești.

* * *

D-l Petre Fărcășanu, cântăreț la Bis. Sf. Spiridon Nou și funcționar în Cancelaria Sf. Arhiepiscopii, a instituit în acest an premul „Maria P. Fărcășanu”, în valoare de lei 1500 spre a fi dat celui mai bun elev dela școala de cântăreți din București.

Mulțumiri și arhieresti binecuvântări.

Parohia Frumoasa aduce călduroase mulțumiri bunilor creștini cari au dăruit acestei sfinte Biserici: *Tudor Gh. Pavel* și soția — un sfeșnic frumos cu 3 lumini în valoare de lei 6000; *Rada Ciobanu* și *Anica Leocă* un epitrahil în valoare de lei 3000; *Anica Leocă* 1 candelă de argint și două așternuturi; *Rada Ciobanu* și *Gherghina Surugiu*: o icoană de argint a Maicii Domnului și o candelă de argint; *Rada Ciobanu* două așternuturi; *Vlada Ioan Olteanu* o icoană de argint a D-lui Hristos; *Ilie P. Cărpaciu* o icoană de argint a Sf. Nicolae; *Maria Călin Găman* o icoană de argint a Sf. Ioan Botezătorul; *Paraschiv Nicolescu* și soția o dveră de catifea în val. de 5000 lei; *Ion A. Cărpaciu* și soția, un chivot, o căldărușă pentru botez și o icoană mare adusă dela Sfântul Munte; *Gavril Nistor* și soția *Stancu Nencu* și soția: două tetrapoade și două străni.

Mulțumiri și arhieresti binecuvântări.

Enoriașii G. Andreescu comerciant și Stolca Andrei agricultori, precum și defunctul G. R. Gheorghe au procurat pentru Sf. Biserică 6 sfeșnice mici de lemn la icoanele împărătești, îmbrăcate cu metal galben în valoare de lei 1200.

Epitropia le exprimă vii mulțumiri și Dumnezeu să-i încarce cu binefacerile Sale, iar pe cel decedat Dumnezeu să-l odihnească în latreua dreptilor.

PAROHII VACANTE

Se publică concurs, cu termen de 30 zile, pentru ocuparea postului de preot paroh, la biserica Sf. Voevozi, devenit vacant pe ziua de 1 Iulie 1929, — prin demisiunea titularului.

Biserica are 400 familii, 1400 suflete.

Există casă parohială.

Leafa, conform gradului de studii, se plătește dela Stat.

Venitul epitrahilului: aprox. 7000 lei lunar. Indatoriri: Cele cerute de Sf. Canoane și de legile bisericești.

Cererile candidaților pentru acest post, însoțite de actele necesare, conform hotărârei Consiliului Eparhial 6178 din ședința dela 22 Mai 1929 se vor înainta, în termenul arătat în această publicație, direct Sf. Arhiepiscopiei, care apoi va cere referințe Protopopului respectiv.

Vor fi respinși dela concurs candidații cari nu vor prezenta toate actele cerute de regulament.

Protopop, ZAMFIR POPESCU

CONCURS

Sfânta Arhiepiscopie de București publică concurs pentru ocuparea următoarelor burse în străinătate:

1. La Facultatea Protestantă din Paris — trei locuri.

2. La Facultatea Protestantă din Montpellier (un loc pentru cleric).

3. La Facultatea Catolică din Strasbourg — Colegiul Sf. Vasile — 5 locuri.

Condițiunile pentru ocuparea acestor burse au fost publicate în «Apostolul» No. 12 din 15 Iunie a. c.

PREOȚI DECEDAȚI:

Preotul Petre Sachelarie, născut în anul 1850 luna August 29, în satul Tangăru, jud. Vlașca, după ce a absolvit cursul inferior al Seminarului din București, a fost hirotonisit preot pe seama satului Călugăreni în anul 1876 luna Mai, ziua 28.

A păstorit cu cinste 53 ani, distingându-se ca preot cu bune calități și o purtare pastorală model.

A fost onorat în timpul păstoriei sale cu rangul de subprotoereu al Plășii Căliniștea în anul 1890 și cu rangul de proestos în anul 1905.

Cu preotul Petre Sachelarie din Călugăreni trece în lumea celor dreți încă unul din vrednicii preoți bătrâni, cari au slujit altarului peste o jumătate de veac.

Domnul să-l odihnească în pace.

ÎNȘTIINȚARE

Se aduce la cunoștința C. Preoți, că Ministerul Muncii, a aprobat ca preoții ce se duc la Tekirghiol pentru căutarea sănătății, să facă băi la Sănatoriu „CLEMENT POPESCU” din Tekirghiol cu prețul de lei 50, de fiecare baie.

Plata se va face la Cassieria Sănatorului.

CĂRȚI NOI

Fărâme din istoria misionarismului argeșean, de Ic. Stavr. P. Godescu, Pitești 1929, 63 pagini, prețul 28 lei.